

Energistyrelsen
Att.: ens@ens.dk
Cc: lwj@ens.dk; mls@ens.dk; rsoe@ens.dk

Dok. ansvarlig: HJV
Sekretær:
Sagsnr: s2023-085
Doknr: d2023-38308-2.0
22-11-2023

iEnergis hørings svar til forslag til vandsektorlov (J.nr. 2023 – 14061)

Intelligent Energi takker for muligheden for at kunne afgive hørings svar til nævnte lovforslag (J.nr. 2023 – 14061) og fremsender hermed vores kommentarer. Vi arbejder i Intelligent Energi for øget energisystemintegration og sektorkobling. Der er et meget stort og uudnyttet potentiale for udnyttelse af energi-fleksibilitet, levering af varme og biogas fra vandsektoren. Dette hæmmes af reguleringen af de forskellige forsyningsarter. Med dette lovforslag vil disse barrierer for samarbejde på tværs ikke blive fjernet.

Siloerne skal nedbrydes for, at vi mest effektivt kan indfri de ambitiøse klimamålsætninger, der gælder for hele landet – og ikke begrænser sig til vand- og spildevandssektoren i Danmark. Sektorintegration skal sikre en omkostningseffektiv realisering af klimamål med høj forsynings sikkerhed. Samtidig har de løsninger der udvikles gennem sektorintegration potentialet for øget eksport af intelligente danske løsninger til udlandet, i overensstemmelse med lovens formål.

Vi er opmærksomme på, at der med beslutningen ultimo oktober 2023 om at nedsætte et Vandreguleringsudvalg, er taget initiativ til at analysere vandsektorens økonomiske regulering nøjere. Det er positivt, og udviklingen af regulering der fremmer sektorkobling bør være en del af udvalgets opgaver. Men samtidig haster det med at øge sektorkoblingen, for at nå klimamålsætningerne, og det kan ikke vente på udvalgets konklusioner. Vandsektoren står overfor en række investeringer, som skal gennemføres inden et sådant udvalgsarbejde kan forventes at få virkning.

Vi *opfordrer til*, at man allerede nu indskrives klimamålsætning og sektorintegration i formålsparagrafferne i vandsektorloven.

I lyset af de forestående investeringsbehov, der ikke kan afvente et udvalgsarbejde *opfordrer vi* på det kraftigste til, at der i lovforslagets pkt. 19 § 8 stk. 1 og 2 samt tilhørende lovbemærkningerne sikres en udformning og fortolkning, der rummer behovet for nye typer anlæg og innovative tiltag, der understøtter den grønne omstilling. Investeringer heri og indtægter herfra skal således friholdes fra benchmark, og så at sige løftes ud af indtægtsrammen, mens vi afventer reguleringsudvalgets analyse af, hvad der kan give adgang til fleksibilitet i indtægtsrammen. En nettoficering, som foreslået af DANVA, er et trin i den rigtige retning, og vi vil gerne sikre, at der over en årrække ikke sker en begrænsning i disse aktiviteter ved at lade udgifter og indtægter gå i nul hvert år. Derfor bør der fra lovens ikrafttrædelse og ind til Vandreguleringsudvalgets resultater er implementeret sikres frirum til

disse aktiviteter, her vil en nettoficering kun have god effekt, hvis den ikke har en årlig periodisering, fordi en række grønne, innovative investeringer, som fx samspil med elmarkedet vil have store årlige udsving.

Vi ser et særligt behov ift. at sikre samspil med el, fjernvarme og gassektoren:

- Vand- og spildevandssektoren er som branche en af landets største elforbrugere. Henvend to procent af det samlede danske elforbrug forbruges i vandsektoren. Elforbruget til pumper og processer kan drives fleksibelt. Flexibiliteten gør det muligt at udnytte samspillet med energimarked og elnet ved at udskyde pumpedrift og processer til tidspunkter, hvor energimarkedet har behov for systemydelser og/eller elnettet har kapacitetsudfordringer.
- Drikkevand og spildevand kan i visse tilfælde også udgøre en varmekilde, der oftest v.h.j.a. varmepumper kan udnyttes som varmekilde i fjernvarmen.
- Biogas fra rensningsanlæg kan udnyttes til el- og varmeproduktion. Og biogassen kan opgraderes og sendes ind i naturgasnettet, hvor den erstatter fossil gas til bl.a. opvarmning, tung transport og industrielle processer. Opgradering af biogas mangler de kommunale spildevandsselskaber dog en lov hjemmel til.

Og der vil også være andre innovative aktiviteter, som bør rummes af denne fritagelse. Vi henviser til yderligere eksempler i DANVAs høringssvar. Det bemærkes i øvrigt, at der specifikt ift. PtXs behov for vandressourcer og muligheden for at anvende teknisk vand er en forventning om, at dette løses nu-og-her, heller ikke det kan anvende et udvalgsarbejde.

De nævnte sektorkoblingsmuligheder udnyttes i dag i alt for ringe grad pga. barrierer i reguleringen. Vi har siden samarbejdet med Energistyrelsen og departementet om *Platform for smart energi* i 2016 påpeget disse barrierer. Energiaftalen i 2018 havde et tekstafsnit med fokus på, at Danmark skulle være det mest integrerede og fleksible energisystem i EU. Vi afventer fortsat en vandsektorlov, der ikke står i vejen for grøn omstilling og effektiv ressourceudnyttelse. Derfor kan vi ikke udsætte alt til efter et udvalgsarbejde, når investeringer sker og skal ske i de kommende år for at nå 2030 klimamålsætningen.

Med tekst i lovbemærkninger i tilslutning til §8, om at aktiviteter, som vedrører sektorkobling, holdes ude af indtægtsrammen, kan der i denne lovrevision skabes incitament til innovation (innovationsråderum) og øget samarbejde på tværs af forsyningsarterne (el, varme, vand og gas).

I dag skal innovation finansieres inden for indtægtsrammen – og eventuelle indtægter fra salg af el, varme og biogas modregnes i indtægtsrammen. Vi foreslår derfor, at der findes veje til at friholde økonomien i innovationsaktiviteter fra indtægtsramme og benchmarkmodel. Det kan f.eks. ske med inspiration fra elforsyningslovens indtægtsrammebekendtgørelse. Her kan man friholde offentlig støttede aktiviteter fra indtægtsrammen. Men der bør ske en yderligere friholdelse, som minimum bør udgifter kunne matches af indtægter (nettoficering).

Vi henviser i øvrigt til DANVAs høringssvar.

Endelig er vi generelt bekymret over forslaget elementer vedrørende et styrket tilsyn for vandsektoren. Og efterspørger en helhedstænkning ift. øvrige forsyningsområder, idet der kan sikres synergier på tværs gennem tilsyn på tværs, og der skal nytænkes ift. tilsynsmyndigheder for både vand, el, varme og gas, hvor detailregulering og kontrol er en udfordring ift. den grønne omstillingsbehov for fremdrift ikke mindst fordi kontrol er meget ressourcekrævende og efterlader lange sagsbehandlingstider som bremser den grønne omstilling.

Danmark er grundlæggende et land med høj tillid mellem aktørerne. Vi står overfor enorme infrastrukturinvesteringer på alle områder: el, fjernvarme, vand/spildevand og biogas/brint. Samtidig er alle områder præget af uafklaret regulering og tilsynsmyndigheder, der kæmper med at levere hurtig sagsbehandling.

I dette lys er det helt uforståeligt for iEnergi, at det virkemiddel man vælger at forfølge lader sig inspirere af: *Tillid er godt men kontrol er bedre*. Der mangler ressourcer, og vi har grund til at have høj tillid til forsyningssektorens aktører. Det bør også forplante sig til lovgiver og tilsynsmyndighed med afsæt i det faktum, at: *Kontrol er godt men tillid er billigere!*

Det handler om at understøtte en vandsektor, der har bevist, at man kan have tillid til sektoren. Vi *opfordrer* derfor til, at man erstatter lovforslaget på dette punkt, med overvejelser – i vandreguleringsudvalget - om, hvordan tilsynet kan styrkes på tværs af forsyningsarterne.

Det er vores opfattelse, at et fremtidigt tilsyn skal udvikles og drives med involvering af interessenter for at styrke sektorkoblingen på tværs af forsyningsarter. Derfor *foreslår* vi, at en evaluering af tilsynene for alle forsyningsarter gennemføres og danner grundlag for beslutning om det fremtidige tilsyn af forsyningsarterne bl.a. med fokus på fremme af sektorkobling.

Vi håber, at det kommende udvalg vil barsle med en fremtidig regulering af vandsektoren, der bygger på mere tillid og mindre kontrol, mere rammeregulering og mindre detailregulering.

Danmark har en kompetent og professionel vand- og spildevandssektor, som ønsker at arbejde for sektorens, kundernes og Danmarks fælles interesser om klimamål, sikker forsyning og konkurrencedygtige priser. Flere elementer i det fremsatte lovforslag, herunder forslag ift. tilsynet, modarbejder en sådan bevægelse. Tidligere har bl.a. iEnergi og Green Power Denmark argumenteret for etablering af en samfundskontrakt mellem politikere og myndigheder på den ene side og forsyningssekslerne på den anden side. Vi skal være enige på tværs om målsætningerne. Hvis politikere og myndigheder på den baggrund skaber rammerne, så forpligter forsyningssektoren sig til at levere og tage vare på detaljerne, så målsætningen indfris effektivt. En sådan gensidig forståelse bør være fundamentet for dialog og regulering af alle forsyningssektorer, også vandsektoren.

Vi står til rådighed for en uddybning af vores kommentarer.

Med venlig hilsen

Helle Juhler-Verdoner
Branchechef
Green Power Denmark
hvj@greenpowerdenmark.dk